

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ
ΜΟΝΑΔΑ ΕΡΕΥΝΩΝ ΑΓΟΡΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

«Επιμορφωτικό Πρόγραμμα για τη σύνδεση Πρωτογενούς και Τουριστικού Τομέα»

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ 2.1.7.

**Syllabus για τη Διδακτική Ενότητα (Module): Ε.2. «Τυποποίηση –
Προδιαγραφές - Πρότυπα Ποιότητας για Αγροτικά Προϊόντα»**

Επιμορφωτής: Καθηγητής Φίλιππος Βερβερίδης

Απρίλιος 2021

Διδακτική Ενότητα «Ε2»	
Τίτλος Διδακτική Ενότητας:	Τυποποίηση – Προδιαγραφές - Πρότυπα Ποιότητας για αγροτικά προϊόντα
Σύντομη Περίληψη αντικειμένου διδακτικής ενότητας	<p>Το περιεχόμενο της συγκεκριμένης διδακτικής ενότητας αποτελούν οι παρακάτω τέσσερις προσεγγίσεις που θα αφορούν:</p> <p>α) στον ορισμό της <i>ολιστικής</i> προσέγγισης της ποιότητας στα αγροτικά προϊόντα. Που θα πρέπει να στοχεύει, ποια πρότυπα απαιτούνται για την πιστοποίηση της ποιότητας και ποια η συσχέτιση της ποιότητας με την τυποποίηση των αγροτικών προϊόντων.</p> <p>β) στην επισκόπηση της κατάστασης της ποιότητας των αγροτικών προϊόντων και ο Πόλεμος του Ανταγωνισμού στις αγορές της Κρήτης, Ελλάδας και εξωτερικού.</p> <p>γ) Στα πρότυπα Ασφάλειας Εδώδιμων Αγροτικών προϊόντων (Τροφίμων), και γιατί αυτά είναι διαφορετικά από τα πρότυπα πιστοποίησης της ποιότητας.</p> <p>δ) στις Ευρωπαϊκές και Εθνικές Στρατηγικές και νομοθεσίες που διασφαλίζουν την ποιότητα και ποιους εξυπηρετούν.</p> <p>Πιο συγκεκριμένα θα γίνει μια ανάλυση στο κατά πόσο η Αγροτική Παραγωγή συμβάλλει πολύ σημαντικά τόσο στην Εθνική οικονομία (9,53% ΑΕΠ, ΕΛ. ΣΤΑΤ., 2012), αλλά και όλο και περισσότερο αυξανόμενα στην τοπική οικονομία της Κρήτης. Έχουμε φτάσει στην οροφή; Η τρέχουσα πανδημία συνέβαλε θετικά ή αρνητικά; Είναι προφανές πλέον ότι η ελληνική οικονομία, δεδομένης της παγκοσμιοποίησης και του διεθνούς ανταγωνισμού, πρέπει να επενδύσει στην ποιότητα, με την αμεσότερη εμπλοκή</p>

	<p>της επιστημονικής υποστήριξης ιδιαίτερα στον Αγροδιατροφικό τομέα. Γιατί δεν συμβαίνει πάντα αυτό;</p> <p>Ο ισχυρός ανταγωνισμός που υπάρχει σε διεθνές επίπεδο ωθεί να αναδειχθεί με τον πλέον επιστημονικό τρόπο η ποιότητα των προϊόντων αγροδιατροφής, που οριζόντια επηρεάζει όλα τα βήματα μιας αλυσίδας παραγωγής από την πρωτογενή παραγωγή ενός προϊόντος (φυτικής, ζωικής, μικροβιακής, ή άλλης προέλευσης), έως και την τριτοβάθμια επεξεργασία του, πάντα με σεβασμό στο περιβάλλον (προστασία, αειφορία, κυκλική οικονομία) και τον καταναλωτή (προστασία της υγείας του, μακροζωία, ευφορία).</p> <p>Παρά το ότι όμως υπάρχει έντονη εκπαιδευτική αλλά και έντονη ερευνητική δραστηριότητα υψηλού επιπέδου στην Κρήτη (Πανεπιστήμια, Ερευνητικά Ιδρύματα, κλπ), η καινοτομία που προκύπτει από τις ερευνητικές δράσεις των εμπλεκόμενων φορέων, δεν ενισχύει σημαντικά, αλλά ούτε και συμβάλλει ιδιαίτερα στην αειφορία της ποιότητας της αγροτοδιατροφικής παραγωγής. Γιατί μπορεί να συμβαίνει αυτό; Είναι όμως τελικά η καινοτομία μέρος της πιστοποιημένης ποιότητας των Αγροτικών Προϊόντων μας; Υπάρχει ενσωμάτωση της καινοτομίας τελικά στις παραγωγικές μονάδες της Περιφέρειας Κρήτης;</p> <p>Μια αλυσίδα παραγωγής στο χώρο της Αγροδιατροφής έχει ανάγκη από επιστημονική υποστήριξη στην ανάδειξη της ποιότητας των προϊόντων της αλυσίδας αυτής. Επομένως, μια αλυσίδα παραγωγής χρειάζεται έναν ελεγκτικό μηχανισμό σε κάθε κρίκο της. Υπάρχει ανάγκη σύμπραξης και άλλων επιστημονικών κλάδων πέραν των αμιγώς επιστημών της Αγροδιατροφής; Για παράδειγμα, η τεχνολογία πληροφορικής μπορεί να προσφέρει το βασικό σημείο καταγραφής λαθών και η μηχανική μάθηση την αυτόματη διόρθωση που θα είναι απαραίτητη. Είναι αυτό</p>
--	--

	<p>αρκετό ως καινοτομία; Πόσο προετοιμασμένοι είμαστε ως αγροτικές επιχειρήσεις; Η δια βίου μάθηση είναι αρκετή; Σαν αποτέλεσμα, η ολιστική προσέγγιση φαίνεται να είναι ικανή να επεξεργάζεται και να προβλέπει τα ποιοτικά χαρακτηριστικά των προϊόντων σε όλα τα στάδια μιας εφοδιαστικής αλυσίδας. Επομένως, ένα σωστά οργανωμένο σύστημα τυποποίησης αλλά και ελέγχου της ποιότητας με τη λειτουργία του βασισμένη σε μια κατά το δυνατό ολιστική προσέγγιση, θα έχει τη δυνατότητα να μπορεί να εξυπηρετεί πολύ πιο αποτελεσματικά και το είδος αλλά και το ρυθμό παραγωγής των προϊόντων αγροδιατροφής. Υπάρχουν υπέρ και κατά σε όλη αυτή τη διαδικασία;</p> <p>Στη συγκεκριμένη εκπαιδευτική ενότητα θα αναλυθούν όλες οι παράμετροι που αφορούν τόσο τη διαμόρφωση της ποιότητας των αγροτικών κυρίως προϊόντων, αλλά και την αξία της ποιότητας που παράγεται τυποποιείται και επομένως πιστοποιείται με βάση κάποια πρότυπα (διεθνή ή εθνικά). Υπάρχει όμως και η ποιότητα που παράγεται και χάνεται. Για όλα αυτά θα δοθούν γνώσεις και εμπειρίες μέσα από σημαντικά παραδείγματα τόσο προς μίμηση όσον και προς αποφυγή. Ποια πρότυπα ποιότητας συνεισφέρουν στην αγροτική οικονομία και ποια μας αναγκάζουν να αλλάξουμε πιθανά ανεπαρκείς ελεγκτικούς μηχανισμούς και απόθεση στερεότυπων συμπεριφορών αγροτών, αλλά και επιστημόνων εμπλεκόμενων στην Αγροτική Παραγωγή;</p> <p>Όλες οι απαντήσεις στο επιμορφωτικό διήμερο της ενότητας αυτής.</p>
--	--

<p>Τίτλοι και σύντομη περιγραφή Διδακτικών Υποενοτήτων</p>	<p>Η συγκεκριμένη διδακτική ενότητα διαρθρώνεται σε 4 επιμέρους διδακτικές υποενότητες.</p> <p>1^η «Ορισμός της <u>ολιστικής</u> προσέγγισης της ποιότητας στα αγροτικά προϊόντα, που θα πρέπει να στοχεύει, ποιες είναι οι υποδομές για την εφαρμογή της, και ποια πρότυπα χρησιμοποιούνται και από ποιους για την πιστοποίηση της ποιότητας, όπως και ποια είναι η συσχέτιση της ποιότητας με την τυποποίηση της».</p> <p>Θα δοθούν οι απαραίτητοι προσδιορισμοί για την ποιότητα και θα αποδοθούν οι βασικές τάσεις για τη διαμόρφωσή της. Θα γίνει ειδική αναφορά στην συσχέτιση της σπουδαιότητας της ποιότητας μέσω της τυποποίησης και τη συμβολή της στη διαμόρφωση της τιμής του αγροτικού προϊόντος. Ποιοι μπορεί να είναι οι παράγοντες που την επηρεάζουν και πως το αντιλαμβάνεται ο καταναλωτής. <i>Θα γίνει και ειδική αναφορά στο ρόλο του Συμβούλου Γεωπόνου.</i></p> <p>2^η «Η επισκόπηση της κατάστασης της ποιότητας των αγροτικών προϊόντων στις αγορές της Κρήτης, Ελλάδας και Διεθνούς Ανταγωνισμού ».</p> <p>Με βάση τα διδάγματα της 1^{ης} Υποενότητας, θα γίνει μια καταγραφή του τι συμβαίνει στην Ελληνική πραγματικότητα μέσα από μελέτη/-ες περίπτωση (case study) και με ιδιαίτερη αναφορά και παραδείγματα στις προκλήσεις και στον ανταγωνισμό που δέχονται τα αγροτικά προϊόντα στις ντόπιες και διεθνείς αγορές και τις επιπτώσεις της σημερινής κατάστασης.</p> <p>3^η «Πρότυπα Ασφάλειας Τροφίμων με αναφορά στα Εδώδιμα Αγροτικά προϊόντα. Γιατί είναι διαφορετικά από τα Πρότυπα Πιστοποίησης της Ποιότητας;».</p> <p>Θα γίνει ειδική αναφορά στα εδώδιμα αγροτικά προϊόντα πρωτογενούς παραγωγής ή επεξεργασίας τους, καθώς και</p>
---	---

	<p>στις αρχές που διέπουν την παραγωγή τους ως τρόφιμα σε σχέση με την υγεία του καταναλωτή και τη σημασία του εμπορικού σήματος.</p> <p>4^η «Ποιες είναι οι Ευρωπαϊκές και Εθνικές Στρατηγικές και νομοθεσίες που διασφαλίζουν την ποιότητα και ποιους εξυπηρετούν».</p> <p>Θα γίνει αντίστοιχη ανάλυση των σχετικών νομοθεσιών, Εθνικών και Ευρωπαϊκών, που χαρακτηρίζουν αφενός, αλλά και διασφαλίζουν αφετέρου, την ποιότητα και την ασφάλεια των αγροτικών προϊόντων.</p>
<p>Σκοποί – στόχοι και δεξιότητες</p>	<p>Στόχοι της συγκεκριμένης διδακτικής ενότητας είναι οι επιμορφούμενοι/-ες να εισαχθούν ή και να βελτιστοποιήσουν τις γνώσεις τους, στο πεδίο των σύγχρονων τάσεων που άπτονται της ολιστικής προσέγγισης της ποιότητας των προϊόντων της Αγροδιατροφής, τα Πρότυπα που την τυποποιούν και την καθορίζουν, καθώς και στην ανάπτυξη γνωσιακών δεξιοτήτων, που είναι απαραίτητες για τα εργασιακά περιβάλλοντα στα οποία δραστηριοποιούνται ή επιθυμούν να δραστηριοποιηθούν.</p> <p>Πιο συγκεκριμένα αναμένεται να αποκτηθούν οι παρακάτω δεξιότητες:</p> <p>α) Γνωστικές δεξιότητες: Κατανόηση των βασικών εννοιών, παραμέτρων, τάσεων και μετασχηματισμών στην Παραγωγή Ποιοτικών Αγροτικών Προϊόντων στην Κρήτη, τόσο στον πρωτογενή αλλά και στο δευτερογενή τομέα.</p> <p>β) Επαγγελματικές και συμπεριφορικές δεξιότητες: Αξιοποίηση/ εφαρμογή των συγκεκριμένων ικανοτήτων - δεξιοτήτων για λήψη αποφάσεων, επίλυση προβλημάτων στα συγκεκριμένα ανταγωνιστικά περιβάλλοντα εργασίας που δραστηριοποιούνται ή επιθυμούν να δραστηριοποιηθούν (πρωτογενής και δευτερογενής τομέας αγροτικής παραγωγής). Να μπορούν να αναλάβουν</p>

	<p>σχετικές πρωτοβουλίες για την ενίσχυση της παραγωγικότητας και απασχολησιμότητας τους και να μπορούν να επιλέξουν ποιες ικανότητες- δεξιότητες είναι πιο σημαντικές στην κατεύθυνση αυτή, προκειμένου να τις αναπτύξουν περαιτέρω. Η ικανότητα της αυτενέργειας και λήψης ώριμης απόφασης μέσα από την αυτοπεποίθηση της επιστημονικά τεκμηριωμένης γνώσης είναι ζητούμενο και θα επιδιωχθεί με κάθε τρόπο. Θα επιδιωχθεί η εξοικείωση με το πλαίσιο των σύγχρονων βασικών ικανοτήτων (competences) αντιμετώπισης ανταγωνισμού στάσεων και συμπεριφορών των αγορών για τα αγροτικά προϊόντα όσον αφορά στην κατεύθυνση της ανάπτυξης των συγκεκριμένων ικανοτήτων και εξειδικευμένων δεξιοτήτων για την εκτίμηση της ποιότητας και της ασφαλούς παραγωγής των αγροτικών προϊόντων, στην επαγγελματική τους πρακτική.</p>
<p>Μαθησιακά αποτελέσματα</p>	<p>Με την ολοκλήρωση της συγκεκριμένης διδακτικής ενότητας αναμένεται οι επιμορφούμενοι/ες να είναι σε θέση:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Να γνωρίζουν τα βασικά χαρακτηριστικά, παραμέτρους και τάσεις της αγοράς που διαμορφώνουν και χαρακτηρίζουν την ποιότητα των αγροτικών προϊόντων και την ολιστική της προσέγγιση στα αντίστοιχα προϊόντα της Κρήτης σήμερα. ▪ Να είναι σε θέση να αναγνωρίζουν τις δυνατότητες της τυποποίησης των αγροτικών προϊόντων, καθώς και τα πρότυπα ποιότητας που χρησιμοποιούνται και από ποιους για την πιστοποίηση τους και την ανταγωνιστική εγκαθίδρυσή τους στις Εθνικές και Διεθνείς αγορές. ▪ Να μπορούν να αναπτύξουν τις ικανότητες που θα διασφαλίζουν της συνθήκες οργάνωσης για τον

	καθορισμό της διασφάλισης της ποιότητας εν ευθέτω χρόνο, προγραμματίζοντας, σχεδιάζοντας, διαχειρίζοντας τα αντίστοιχα πρωτόκολλα ποιότητας και ασφάλειας των προϊόντων της Αγροδιατροφής.
Ενδεικτικές εκπαιδευτικές δραστηριότητες	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Παρουσίαση ppt / βίντεο ✓ Διάλογος- Συζήτηση ✓ Μελέτη περίπτωσης (case study) ✓ Προσκεκλημένος Ομιλητής (για ημίωρη παρέμβαση) και αλληλεπίδραση με αυτόν
Αξιολόγηση της μάθησης	<p>Στο πλαίσιο της εξ αποστάσεως (ασύγχρονης) εκπαίδευσης, οι επιμορφούμενοι θα πρέπει να μελετήσουν υλικό (τουλάχιστον 2 σύντομα κείμενα της επιλογής του επιμορφωτή ή και σχετικό video) που θα αναρτάται στην πλατφόρμα του σεμιναρίου αυτού από τον επιμορφωτή. Η ασύγχρονη επιμόρφωση θα προηγείται της σύγχρονης (διαδικτυακή τηλεσυνεργασία στο επιλεγμένο Σ/Κο), ώστε στη σύγχρονη, να υπάρχει συζήτηση και ανατροφοδότηση για το υλικό που θα έχουν προηγουμένα μελετήσει οι επιμορφούμενοι.</p> <p>Η τελική αξιολόγηση των επιμορφούμενων (συμπεριλαμβανομένης της συγκεκριμένης διδακτικής ενότητας) θα γίνει με τεστ 20 ερωτήσεων πολλαπλής επιλογής, από τράπεζα (pool) των ερωτήσεων των Ενοτήτων (modules) Υποχρεωτικών (Υ) και Επιλογής (Ε). Η συγκεκριμένη διδακτική ενότητα θα συμμετέχει με τουλάχιστον 4 ερωτήσεις.</p>